

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): **Daniel KONEČNÝ**

Název práce:

Slepé vývojové větve v evoluci člověka: jejich rozpoznávání ve fosilním záznamu a vztah k evolučním principům

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): **Jaroslav Brůžek**

1. **CÍL PRÁCE** (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem předložené bakalářské práce je, vyjádřeno slovy autora (str.9), „*identifikování možných příčin vyhynutí některých homininních druhů, dále pak nalezení souvislosti mezi jejich vyhynutím na jedné straně a přežitím H. sapiens na straně druhé s důrazem na možný význam kulturních projevů*“. Tento cíl byl v BP skutečně splněn, avšak stanovený cíl se podle mého názoru ne zcela kryje s názvem práce. O evolučních principech, problematice taxonomie v paleoantropologickém kontextu se totiž nedozvídáme téměř nic. Celá práce by spíše mohla nést název „Vyhynutí některých fosilních homininů a důsledky vedoucí k přežití linie *Homo sapiens*“.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Daniel Konečný zpracoval téma podle cílů, které si formuloval, skutečně originálním způsobem. Jak sám uvádí, jedná se o literární rešerži a podotýkám, poměrně velkého rozsahu, která byla usnadněna publikací knihy Jiřího Svobody „Předkové“, která vyšla počátkem tohoto roku. Z níž autor rovněž značně čerpá a informace doplňuje z dalších českých knih (Mazák) a skript (Vančata). Ve své bakalářské práci autor využil rovněž i řadu cizojazyčných knih a časopiseckých článků, orientovaných především na faktory, vedoucí k extinkci fosilních taxonů. Celý text na 80 stranách je veden v narativní linii a má spíše esejistický charakter, blížíci se literárnímu zpracování běžným v společensko-vědních oborech. Problematika taxonomie jako teoretického nástroje rozpoznávání a klasifikace fosilních nálezů v práci chybějí a slovo „definice“ se v celém textu vyskytuje jen jednou. O druhých se hovoří, berou se v potaz, ale nikoliv jako diskutabilní entita, nýbrž jako daný fakt. Přesto pozitivně hodnotím, že autor se snaží, byť osobitým způsobem, vyjádřit svůj názor či jej

formulovat coby řečnickou otázku, na kterou hledá odpověď. Ze všech těchto důvodů závěr BP vyznívá spíše jako souhrn celého textu. Je tomu především proto, že práce podává více přehled názorů specialistů, než jejich vyájemnou konfrontaci.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Oceňuji jazykový projev autora. Bakalářská práce je psaná pěkným jazykem a kvalita jazykového projevu je mnou subjektivně vnímána s ohledem na jiné studentské texty jako nadprůměrná. Struktura práce, její členění, přehlednost a kvalita doprovodné dokumentace včetně přehledu citovaných pramenů splňují nároky na bakalářské práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Zpracování tématu tak, aby odpovídalo skutečně názvu bakalářské práce, bylo zřejmě nad síly autora. Cením si jeho upřímnosti, když přiznává, že si téma nezvolil sám, nýbrž bylo mu přiděleno administrativně. Upřímně přiznává i v úvodní kapitole, že biologická antropologie není jeho silnou stránkou a psaní BP je tak příležitostí, aby se s ní seznámil. Musím doplnit, že téma, tak jak hovoří název práce, je velmi náročné a bylo by asi tvrdým oříškem i pro studenty magisterského oboru.

Podle názvu bych očekával, že autor začne řešit problematiku slepých vývojových linií v evoluci člověka, zatímco téměř polovina textu je věnována popisu evoluce člověka samotné. Chápu z kontextu, že pro takový úkol nebyl autor svým předchozím studiem připraven. Přesto bych chtěl upozornit, že stačilo více nahlédnout do časopisecké literatury současnosti a nezabývat se příliš historickými koncepty hledání podoby „fylogenetického stromu“. Poslední číslo *Evolutionary Anthropology* (23,1, 2014), které vyšlo již 20. února (téměř současně jako Svobodova kniha) uvádí sérii krátkých článků věnovaných současným problémům rozpoznávání druhů u žijících a fosilních primátů od renomovaných specialistů, jako jsou John Fleagle, Tim White, Colin Groves, Ian Tattersall a další. Existují i jiné publikace „staršího“ data, které by byly vhodnější a autor jich nepoužil. Namátkou mohu citovat, že již F.C. Howell (*JAR* 55, 1999) se věnuje taxinomii a vymírání fosilních homininů. Stejně tak R. Foley (*JHE* 26, 1994) publikoval na obdobné téma příspěvek o specializaci a vymírání homininů v důsledku klimatických změn. Poměrně nedávno se zaměřili na extinkci primátů, megafauny, vliv klimatu a člověka samotného Matthews et al. (*ProcRSoc,B*, 278, 2011) a Sandom s kolektivem ve stejném periodiku (281,2014).

Předložená BP by mohla poskytnout námět pro několik bakalářských prací. Uvedené příklady „slepých vývojových větví“ jako Parantropové či Neandertálci by mohly být tématem samostatných BP. Mám pocit, že autor ne zcela zažil problematiku biologie vymírání druhů, specializace, radiace, kontemporality taxonů, paleoekologie se vztahy ke klimatu i jiným faktorům a uniká k kulturním až filosofickým aspektům, které jsou mu zřejmě bližší. I přes uvedené výtky považuji BP Daniela Konečného za práci, která byla sepsána pečlivě a s iniciativou a může být obhájena.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

(1) Jaké rozdíly nebo problémy mají při definování druhu odborníci studující živé organizmy oproti těm, kteří studují fosilní materiál?

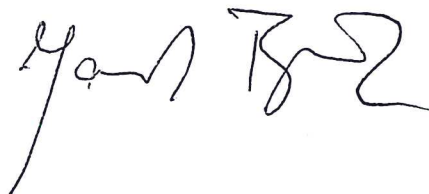
(2) Najdeme jednou „chybějící článek“ mezi člověkem a zvířetem nebo jej již známe ?

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA** (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Vzhledem k námitkám, které jsem vyjádřil k uchopení tématu a narativnímu charakteru práce bez zásadních chyb, navrhuji známku **VELMI DOBRĚ**.

Datum: 8. srpna 2014

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

